

La nissaga Arnaldo i la població de Golmés

Manuel Roure i Arnaldo

Optometrista i historiador

RESUM: Aquest estudi té per objecte donar a conèixer la trajectòria que la nissaga dels Arnaldo va desenvolupar a la població de Golmés des del 1752, data en que Felip Arnaldo i Soler, cabaler de cal Napolità de Bellpuig, es maridà amb la pubilla Teresa Roig i Farnós, especificant els càrrecs i funcions més importants ostentats per la família.

PARAULES CLAU: Golmés, Nissaga familiar, sequera, aigua, canal

ABSTRACT: The purpose of this study is to make known the trajectory that the Arnaldos developed in the town of Golmés from 1752, the date on which Felip Arnaldo i Soler, knight of Neapolitan lime from Bellpuig, married Teresa Roig i Farnós, specifying the most important positions and functions held by the family.

KEYWORDS: Golmés, family Nissaga, drought, water, channel

La primera estada continuada d'un Arnaldo a Golmés la va protagonitzar Felip Arnaldo i Soler, cabaler de cal Napolità de Bellpuig, i va esdevenir-se a causa del seu casament amb Teresa Roig i Farnós, pubilla de cal Roig, l'any 1752.

L'arribada de Felip a la població va provocar una petita revolució. Golmés, fins llavors una població tranquil·la i ordenada, on tothom sabia quin era el lloc social que els corresponia en el conjunt de la societat. Tothom sabia quins eren els que sempre manaven i a quins els tocava sempre el paper de creure. Quins eren els rics, i quins eren els pobres.

Des de feia anys, alguns segles, en les darreries de l'època feudal, hi havia diverses famílies com els Canela, els Visa, els Sol, els Palau i molt especialment els Calvís, aquesta també molt important en altres viles i poblacions

de la rodalia, especialment en Vilanova de Bellpuig, Preixana, Bellpuig i Fondarella, per damunt de les altres, que tallava el bacallà com convenia als seus interessos, a causa de la potència econòmica que li donava la possessió de moltes terres i per la representació del Duc de Sessa que ostentava; en definitiva res no es podia fer a Golmés si no tenia el vist i plau dels Calvís i per descomptat del Ducat (Palau, 2019: 117).

Felip Arnaldo, cabaler dels Arnaldo, de cal Napolità, una família acomodada de Bellpuig, no va arribar a Golmés amb les mans buides; des dels inicis, ja era posseïdor de diverses propietats que veuria augmentades amb el seu casament i que, amb el seu bagatge de negociant, heretat de la seva família original, comprant propietats i arrendant terres i drets senyorials, van fer-li assolir una posició important i, lògicament, els Arnaldo, una nissaga que va acaparar el suficient fins a tenir prou potència econòmica com per formar part de l'oligarquia golmesenca i poder disputar la primacia de la població als Calvís, amb els quals van haver de conviure, negociant tots els afers importants de la població i compartint interessos i càrrecs, des de finals del segle XVIII i durant tot el segle XIX (Palau: 2019, 117-118).

Lògicament, dintre la convivència més aviat amistosa, també hi va haver algun desacord entre els Calvís i els Arnaldo, normalment resolts habitualment com a bons veïns, que remaven en la mateixa direcció intentant progressar en una terra hostil. I algun de més important com el relacionat en el Judici Verbal entre Ramon Calvís, pagès de Golmés, i Eulàlia Renyé i Foraster i Joan Arnaldo i Renyé, mare i fill (nora i net de Felip), pagesos de Golmés, que tingué lloc el 1833 i 1834 (Arxiu Comarcal Urgell, Fons ACUR 240-50-T2-220).

Gaspar Feliu, en ocasió de la presentació del seu *llibre El funcionament del règim senyorial a l'Edat Moderna. L'exemple del Pla d'Urgell a l'Institut d'Estudis Ilerdencs*, el 1991, va concretar: "La misèria que visqueren les terres de l'Urgell, abans de la construcció del Canal, va permetre mantenir el règim senyorial".

També el segle XIX s'iniciava a Golmés sota el signe de l'adversitat. Tota una rècula de collites nul·les fou el preàmbul d'una gran onada marcada pels espectres de la gana. El camp, estèril, eixorc, amb finques deixades de guaret, comportà, una vegada més, manca d'excedents, preus elevats dels productes bàsics, vendes forçades de patrimoni familiar, estadis famolencs, epidèmies i, a la fi, una elevada taxa de mortalitat.

Una munió de pagesos en fallida, sense un gra a la post, les sitges escurades i amb la imperiosa necessitat de disposar d'unes quarteres per a la sementera de la tardor. A les dificultats per disposar de cereals per a llavor i consum diari, cal sumar-hi l'obligació que tenia el poble de fer efectives 1.624 lliures a la Reial Hisenda, segons un repartiment de 300 milions que la Corona havia imposat als seus súbdits, no els restà altra opció que empenyorar una finca de 6 jornals de cabuda que el comú tenia a la partida del Merlet. Els germans Pere i Josep Arnaldo i Roig aporten la solució, adjudicant-se-la pel preu de 1.010 lliures, pagades al comptat (Palau, 2019: 164).

Aquest segle XIX va quedar marcat inicialment per la Guerra del Francès, la qual provocà saquejos a l'Església i l'arxiu del comú amb una important destrossa de documents valuosos per a l'estudi i judici posterior de la història local. Els francesos, una vegada establerts a Lleida, en la persona de Lluís Gabriel de Suchet, governador general dels exèrcits en campanya, imposaren contribució de guerra als pobles de la zona i manaren la provisió de palla i farratge a la cavalleria (Palau, 1983: 106 i Palau, 2019: 168).

I posteriorment, a la mort de Ferran VII, Golmés va ser perjudicada per les tres guerres carlines. Uns i altres espoliaven les poblacions per on passaven, prenent-los-hi menjar per als soldats i els animals, exigint-los-hi contribucions especials que difícilment podien suportar, especialment en anys de sequera en què les collites eren minses.

Pel seu emplaçament al peu del camí ral, dins la ruta Madrid-Saragossa-Barcelona, el poble de Golmés, des de sempre, ha estat un lloc de pas. Una ordenança del 1762 va regular el servei postal. L'any 1828 s'inaugurà el servei de diligència des de Barcelona fins a Lleida i Saragossa. Fou llavors quan Golmés fou escollit lloc de parada, amb el nomenament d'un "mestre de postes" i un ajudant o "postilló", el qual si calia podia substituir el conductor de la diligència en cas de malaltia o accident, exercien la direcció del servei postal i l'atenció de les necessitats dels carruatges, els passatgers i el canvi de cavalleries, Aquest subaltern fou Ignasi Torra de Bellpuig, que l'any 1842 es convertia en el primer "postilló" de la Posta de Golmés i fixava la

seva residència en la casa del Salvador Calvís, que avui tothom coneix com a cal Postillo.

Una altra conseqüència negativa de les guerres carlines era la inseguretat de les diligències. Sovint eren assaltades i robat el seu contingut oficial i els efectes dels viatgers. L'any 1857, una trepa de milicians armats ve interceptar la diligència i entre altres objectes de valor, van robar la valisa de correus on es trobava un estoig, cobert de tela negra i folrat de seda blanca, que contenia diverses joies d'or i diamants propietat de Ramona Jordana i Forges, natural de Cervera, esposa de Pere Arnaldo i Lavernie, hereu de cal Felip de Golmés (Palau, 1983: 122 i Palau, 2019: 237 i 247-248).

Els pobles de la Plana vivien de l'agricultura. La societat estava formada per diferents estaments: els rics, que a cada poble es podien comptar amb els dits de la mà; una classe mitjana, que tenien els mitjans per treballar i viure de la terra; i els jornalers, la majoria, que tot i tenir algunes peces de terra, insuficients per mantenir les seves famílies, treballaven pels grans propietaris, fent de segadors, batedors, veremadors, etc. En temps de sequera, però, es quedaven sense treball i aquestes persones, sense estalvis, es veien obligades a vendre el seu minso patrimoni, marxar de la Plana i buscar-se la vida en altres comarques. (Mestre, 2019: 107).

La terra del terme de Golmés, abans del Canal, era "*de superior calidad, aunque siempre escasa de aguas*" segons definició de Pasqual Madoz. No ha d'estranyar, doncs, que amb el reg, un cop superats els primers anys d'inadaptació i entollaments, esdevingués de les més productives (Palau, 1983: 164).

Efectivament, fins l'arribada de l'aigua del Canal d'Urgell, l'agost del 1863, el territori era miserios, com un desert, sense arbres. Si no plovia no hi havia collita i els habitants havien de subsistir com podien, dosificant la poca aigua que baixava pel riu Corb, que difícilment arribava a Golmés, fent rogatives per implorar una pluja que tan escassa anava; unes de les més concorregudes foren les de la Mare de Déu de les Sogues del poble dels Arcs.

El Canal ho va canviar tot: va arribar l'aigua, a pesar que durant els primers anys la salabror de la terra, sorgida justament per l'abundància d'aqueixa l'aigua, va malmetre bastantes collites, i els entollaments, a causa de la carència de desaigües, van provocar no poques pestes de malària i paludisme (Palau, 1983: 139-144).

Es va produir una sensació de desencant, tan esperar l'aigua i ara semblava que era justament aqueixa aigua la que només produïa desgràcies. Uns anys després, ja es va anar normalitzant la situació d'un nou país fèrtil: els pagesos construïren sèquies i desaigües, varen aprendre a regar, van dominar l'aigua, i amb

perspectives molt diferents de les de tota la història marcada per la manca de pluges i la sequera es va iniciar una època, molt diferent, esplendorosa, en què, els camps fèrtils rendien moltíssim més que durant l'època de la sequera.

Amb tot, el problema continuaria essent la pluja. Si no plovia o no nevava a les capçaleres dels rius, especialment del Segre, els pagesos de l'Urgell no regarien (Mestre, 2019: 112).

Gairebé coordinadament amb el Canal, també va arribar el tren, les dues obres impulsades i patrocinades per la família Girona: el Canal ens va portar l'aigua, una aigua redemptora per tota la Plana, i el tren ens va facilitar els viatges, fins llavors en diligències, i va possibilitar la tramesa ràpida i segura dels fruits del camp, obrint nous mercats, cada vegada més llunyans.

El 1870 fou restaurada la monarquia en la persona d'Amadeu de Savoia, elecció que no agradà a tothom, s'hi oposaven els republicans, els monàrquics borbònics i els carlistes. Amb l'abdicació d'aquest nou rei, els carlins recomençaren la rebel·lió, si pot ser amb més rancúnia, contra la República recent instaurada. El 21 de febrer un escamot rebel es va presentar a Golmés exigint el pagament d'un trimestre de contribució. Golmés havia manifestat la seva adhesió amb els governamentals i el 17 d'agost subministrà 300 rals a la columna del Tinent Coronel Antonio Moreno, de trànsit pel lloc. El pas de tropa republicana era continu: el 30 de setembre un grup volant de soldats es presentà al poble per fer-hi la requisita d'alguns cavalls; aquest mateix dia es constituí la Milícia local integrada per tots els homes de 18 a 45 anys (Palau, 1983: 150). El 10 de gener del 1874 una partida carlina, capitanejada per Joan Baptista Baró, de Mollerussa, feu compareixença sobtada a la població; convocà tots els veïns, cobrà la contribució i cremaren el registre civil a la plaça de l'Església (Solé, 2010: 168 i Palau, 2019: 308-309).

Paral·lelament, un fenomen comú a tots els pobles de la Plana, l'arribada del regadiu, va trobar el país mancat de braços per l'explotació de la terra. Això comporta una important immigració i un fort augment de la natalitat (Palau, 1983: 162).

Aquesta aigua ho va canviar gairebé tot, també la societat, després de molts anys de relativa tranquil·litat, l'any 1881, paral·lelament amb l'abundància dels nous temps, amb el trasbals produït pel creixement econòmic propiciat per l'aigua del Canal, van començar a canviar les coses. Els aspectes socials van emergir per primera vegada. Els jornalers, què només cobraven quan hi havia feina, començaren a enfadar-se amb els cacics, el moviment dels jornalers del camp estava en fermentació. Tot eren promeses mai complertes. N'estaven cansats que sempre manessin els mateixos

i no fessin cas de les carències de la majoria de la població. La compra del vot s'havia convertit en una pràctica habitual; els principals propietaris del poble s'aprofitaven de la feblesa econòmica dels sense feina prometent-los tot allò que ja sabien per endavant que no voldrien o no podrien complir (Palau, 2019: 367).

Per altra banda, els regidors de l'Ajuntament ja no tenien el respecte ancestral pel batlle, no n'hi deixaven passar ni una; reclamaven a Ignasi Calvís i Jaques, que retornés a la secretaria el segell municipal del qual s'havia apropiat indegudament, i que tenia a casa seva per facilitar-se el segellat de la documentació oficial, quan i com li convenia (Palau, 2019: 366).

El poble no estava disposat a permetre que les properes eleccions les guanyés algú de la que denominaven "camarilla": Joan Visa, Aleix Vilalta, Ignasi Calvís, Josep Piera o Josep Arnaldo. Amb tot, a pesar dels desitjos contraris de la població, el primer dia del 1890, després de guanyar les eleccions municipals, prenia possessió com a batlle Josep Arnaldo i Visa, el Bep del Fatxada, el qual liderà l'Ajuntament durant dotze anys. Foren sis eleccions seguides, guanyades sota el paraigua del Partit Conservador, que des del 1891, tenia el seu estatge social als baixos de casa seva, al carrer Cendra, 36, on va obrir el Cafè Bar "Lo Primitiu", regentat pel seu fill Francesc Arnaldo i Piera. Coincidint amb aquesta inauguració, la vigília de la Festa Major, en un camp que l'edil tenia en la partida Davall Vila, foren tallades 6 figueres i 1 presseguer i en una finca dels Albergs, li arrasaren 8 pereres, 4 pomeres, 2 nogueres i 22 figueres (Palau, 1983: 180 i Palau, 2019: 369-370).

El Bep del Fatxada, aquest mateix 1891, ja en qualitat de batlle, pledejava amb l'Ignasi Calvís i Jaques, per la venda d'un solar que l'Ajuntament considerava de propietat municipal. El 1894 varen continuar les destrosses als camps: al síndic de Canal Josep Gomà li van esqueixar 38 oliveres plantades l'any anterior en una finca de la seva propietat a la partida de la Plana (Palau, 2019: 370-372).

Potser el plet de 1891 amb el batlle, i molt especialment l'ambient enrarit en la població, cada dia més contestatari i contrari als interessos dels grans hisendats, deurien ser la gota d'aigua que motivà que la família Calvís, el 1897, decidís desprendre's de 34 jornals de terra, deixar la població de Golmés i anar-se'n a viure a Mollerussa, fixant la seva residència en una casa senyorial de l'actual carrer Ferrer i Busquets.

Cal aclarir que la nissaga Calvís, una de les més antigues de la població, documentada des del 1635, comptava amb molts altres descendents que no se n'anaren, en quedaren molts a Golmés, on encara avui el cognom Calvís és ben viu, com a primer cognom

en bastants cases, i com a segon cognom en moltes altres, només van marxar els de la família de la casa pairal, la d'Ignasi Calvís i Jaques (Palau, 2019: 404).

ELS ARNALDO

Com es comenta a la publicació "La nissaga dels Arnaldo a la vila de Bellpuig" editada en la *Miscel·lània d'El Pregoner d'Urgell*, núm. 36, les primeres nocions sobre la història dels Arnaldo les vaig conèixer per boca de la meva mare, basant-se en la seva prodigiosa memòria i amb l'ajuda inestimable d'un llibret familiar que conservava, iniciat per Pere Arnaldo i Roig en ocasió del naixement del seu primer fill l'Anton Arnaldo i Renyé (1801-1824), que en morir jove, va ser substituït pel seu germà Joan Arnaldo i Renyé (1805-1878), tots dos germans del Francesc Arnaldo i Renyé (1808-1865), qui, va ser el fundador de cal Fatxada i també germans del Ramon Arnaldo i Renyé, (1811-1865), fundador de la casa de la carrerada de les Arroquetes i del Pere Arnaldo i Renyé (1814-1883), fundador de cal Roig del Peret (*Arxiu de la Família Arnaldo, AFA*).

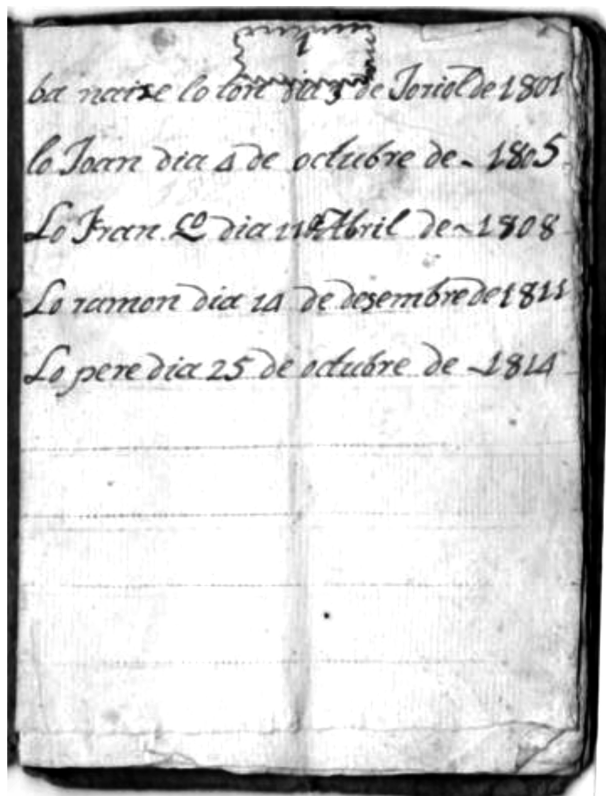

Figura 1. Full del llibret familiar iniciat per Pere Arnaldo Roig. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

Vegem les cinc primeres generacions documentades dels Arnaldo a Bellpuig, que cal repetir en aquest relat per no perdre el fil de la història.

Primera generació documentada

- Salvador Arnaldo (1620-1700), el Napolità, casat amb l'Aleixandra.

Segona generació documentada

- Salvador Arnaldo (1650-1738), casat amb Maria Salas, (1655-1737).

En el seu testament explica que el seu pare, el primer Salvador Arnaldo de qui hem trobat documentació, va arribar a Bellpuig durant la segona meitat del segle XVII, procedent de la ciutat de Sant'Angelo, i ja el fill, deuria ser ric, a jutjar per les deixes monetàries que va relacionar en aquest el seu testament, en què ja s'autoanomena negociant de Bellpuig. També pel fet que en el testament disposés ser enterrat en el vas de la Capella de Sant Joan de l'Església Parroquial de Sant Nicolau de Bellpuig (*Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Bellpuig. Testament autoritzat per Francesc Novell, notari de Bellpuig i atorgat per Salvador Arnaldo*).

La posició socioeconòmica del testador, es confirma també en una narració on s'explica que l'any 1712 el comandant borbònic Libio Lepussoli, conegut per les amenaces i vexacions a les quals sotmetia els habitants de Bellpuig, es va presentar a casa del Salvador Arnaldo i el va instar a lliurar-li una criada, petició a la qual Salvador es va negar rotundament; és lògic que si tenia criades és que la seva posició econòmica li ho permetia. (Llansó & alt., 2014: 21-39).

En aquest testament ja es parla del seu germà de nom Ramon, de l'hereu, Anton Arnaldo i Salas (1675-xxxx) i del cabaler Francesc Arnaldo i Salas (xxxx-1797), casat posteriorment amb Anna M. Niubó i Garriga, segons capítols matrimonials signats el 8 de gener de 1737.

I també apareixen al testament altres fills com Llúcia Arnaldo i Salas i Joan Arnaldo i Salas, dels quals no tenim gaire documentació posterior.

Tercera generació documentada

- Anton Arnaldo i Salas (1675-xxxx), casat amb Magdalena Farré i Soler, (1690-xxxx).

En el Llibre de les Valies del Terme i Vila de Bellpuig,

hi figuren les propietats que tenia a nom seu l'any 1696. *Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Bellpuig. Llibre de les Valies del Terme i Vila de Bellpuig, 1696, Folls 336 al 342, Arxiu Argimon de Vilardaga. Origen dels Arnaldo de Bellpuig* (Torres, 1996: 48).

o Aquest va ser un personatge rellevant de la comunitat de Bellpuig de la qual va ser síndic i també regidor el 1724 (Torres, 2017: 65).

- Francesc Arnaldo i Salas (xxxx-1797), casat amb Anna M. Niubó i Garriga (xxxx-1760).

o Van atorgar capítols matrimonials autoritzats pel Notari Gabriel Torres, Bellpuig 1737. *Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Bellpuig*.

Quarta generació documentada

- Anton Arnaldo i Farré (1702-1771), casat amb Magdalena Soler i Borràs (1700-1784).

- Salvador Arnaldo i Niubó (1737-1812), casat amb Ramona Soques i Rocamora (xxxx1812).

- Joan Baptista (1759-1781), Teresa (1739-xxxx), Lluïsa (1741-xxxx) i Pau (1745-xxxx) Arnaldo i Niubó (1759-1781).

Cinquena generació documentada

- Anton Arnaldo i Soler (1726-1807), casat amb Francesca Segarra i París (1730-xxxx).

o Batlle de Bellpuig els anys 1769-1770 i 1774. *Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Bellpuig. Tom 1732-1784. Folls 29, 31 i 38.*

o Va fer-se construir la Torre del Napolità (1792), enderrocada a mitjans del segle XX, situada en la finca que posseïa en la partida de la Plana, d'uns 31 jornals d'extensió, prop de l'actual despoblat dels Eixaders.

o Va rebre sepultura eclesiàstica en la tomba pròpia de la família construïda en la Capella de la Immaculada Concepció de Maria de l'Església del Convent, amb assistència de les dues comunitats secular i regular. Segons els *Llibres de registre de baptismes, matrimonis i òbits de la Parròquia de Bellpuig*.

- Joan Arnaldo i Soler (1728-1765), casat amb Rosa Fortuny.

o Regidor del 1761 al 1764, i, per aquesta condició, consta com assistent a la processó per demanar aigua al Sant Crist de Bormio (Yeguas, 2003: 65), *Arxiu*

Municipal de l'Ajuntament de Bellpuig. Tom 1732-1784, Folls 33, 34 i 36.

o Va rebre sepultura eclesiàstica en el vas de Sant Joan de l'Església Parroquial de Sant Nicolau de Bellpuig. *Llibres de registre de baptismes, matrimonis i òbits de la Parròquia de Bellpuig*.

- Felip Arnaldo i Soler (1727-1799), casat a Golmés amb Teresa Roig i Farnós (1740-1785).

o Van tenir vuit fills: Pere, Magdalena, Josep, M. Teresa, Felip, Baltasar, Ramon i Maria, i vuit nets documentats. *Arxiu Diocesà de Solsona. Llibres de registre de baptismes, matrimonis i òbits de la Parròquia de Golmés.*

o Batlle de Golmés el 1761, 1762, 1773, 1774, 1781, 1782, 1796 i 1797 (Palau, 2019: 30-32).

o Va ser un dels signants de la proposició a la Cort de Madrid, amb permís del Duc de Sessa, per acabar les obres de l'Església de Sant Salvador de Golmés, començades el 1748, i endarrerides per les males collites que es donaren entre el 1749 i el 1756. (Palau, 1983: 99).

o En menys de dos decennis es convertia en un dels majors terratinents de la baronia i, consegüentment en l'home de confiança del Duc de Sessa a la població, de la qual el nomenà diverses vegades alcalde (Palau, 2019: 117).

o Una de les seves obres més emblemàtiques va ser l'edificació d'una masia a la partida dels Albergs —el nom d'aquesta partida ha degenerat o evolucionat fins a Obergos o Obercs—, al peu del camí d'Utxafava, envoltada d'un considerable nombre de terres de cultiu de la seva propietat, uns 131 jornals (Feliu, 2004: 439 i Palau, 2019: 119).

o El 1770 comprà a Joan Rubinat i Pellisó una casa al carrer Major, núm. 8, que es denominaria cal Felip, la qual va ser la Casa Pairal de la nissaga Arnaldo de Golmés (Palau, 2019: 110-129).

o L'any 1792, en companyia del doctor Josep Flores, del seu germà Anton Arnaldo, ambdós de Bellpuig i de Francesc Segarra, d'Ivars d'Urgell, eren els arrendataris del delme que el Ducat de Sessa cobrava anualment del terme de Seana. (Palau, 2019: 120).

o L'amistat subordinada al Duc de Sessa li portà alguns avantatges, com la seva protecció, algunes alcaldies i el nomenament com a col·lector-arrendador dels drets de senyoriu dels termes dels Albergs i Utxafava, que havien d'aportar-li sucosos beneficis, i també li portaren no pocs disgustos, alguns de greus, inclús una agressió física amb ferides i que requeriren

atenció mèdica i uns dies sense poder treballar, danys avaluats en prop de mil lliures reclamades judicialment als agressors empresonats. És molt difícil estar a favor dels senyors, sense perjudicar els seus vassalls, o sigui, en aquest cas, els pagesos que no volien pagar-li uns tributs que se n'anaven fora del poble (Palau, 2019: 135-136).

o Va fer construir la Capella del Sant Crist de l'Església Parroquial de Sant Salvador a les seves expenses (Palau, 1983: 101).

o Va fer testament davant del notari Ramon Soler, de Bellpuig, el 23 de maig de 1784, en què disposa que, en ocasió de la seva mort, sigui sepultat en el vas de la seva casa construït en la capella del Sant Crist de l'Església Parroquial de Sant Salvador de Golmés. Se li va fer enterrament amb l'assistència de 12 sacerdots seculars i 13 de regulars. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)* i (Palau, 2019: 136).

o Vegem la transcripció d'un extracte del testament:

En nom de nostre Senyor Jesucrist i de la Gloriosa i humil Verge Maria, mare seva i senyora nostra sia amén.

Jo Felip Arnaldo Soler, faig i ordeno el junt meu testament i última voluntat meva.

... Per tots drets ... llege a Josep Arnaldo i Roig, fill meu: 4 jornals de terra campa i vinya al Merlet, 15 jornals a la partida de l'Hospitalet, vora terme de Mollerussa, 1,5 jornal a la Coma, 8 jornals als Albergs, partida Novella, 10 jornals als Albergs, un pati al Raval, en el qual l'hereu meu Pere, durà fer-li una casa i respectant l'heretat del meu fill Josep, ha adquirit estant en ma patria i potestat situada al terme d'Almacelles, en la casa que jo li he fet i construït en la propia heretat.

... a ma filla Maria Teresa, 750 lliures i una calaixera amb sos vestits i robes corresponents.

... a ma filla Magdalena, 250 lliures.

Totes les altres bens meus mobles i immobles, drets, fons i accions meves qualsevols, ... deixo i atorgo a Pere Arnaldo Roig, fill meu, instituiré aquell a mon hereu universal si viurà, i si no viurà, als seus fills lilegítims i naturals que hereus seus universal haurà deixats. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Llúcia Arnaldo i Soler (1728-xxxx), es va casar amb Pau Canela i Cabrol, pagès de Golmés que també va ser batlle el 1783, 1784, 1787 i 1788, probablement per influències del seu cunyat Felip (Palau, 2019: 30-32).

- Maria Arnaldo i Soler (1730-1782), es va casar amb

Pere Niubó i Vernet, pagès de Lleida.

o El gener de 1782 va fer testament atorgat davant del notari Ignasi Turull i Clarió de Lleida, en què manava fos sepultada en el vas que el seu marit tenia en l'Església Parroquial de Sant Joan de la Ciutat de Lleida. *Arxiu Notarial Turull i Clarió. Volum 136. Folis 76-77*.

Aclarits els orígens ens centrarem, inicialment, en els descendents del Felip Arnaldo i Soler, fundador de la nissaga a Golmés, centrada inicialment en cal Felip, amb casa al carrer Major, i posteriorment també ho farem amb els de cal Fatxada, de la casa del Raval, núm. 6, amb els de la casa de les Arroquetes i amb els de cal Roig del Peret de la casa del carrer Cendra, núm. 6.

CAL FELIP

Sisena generació documentada

- Pere Arnaldo i Roig, (1770-1833), casat a Fondarella amb M. Eulàlia Renyé i Foraster (1770-1847).

o Batlle de Golmés el 1802, 1803, 1807 i 1808 (Palau, 2019: 30-32).

o 1826, Vocal de la Junta de Govern dels canals de reg de l'Urgell. El canal no es veuria fet i acabat fins 36 anys després (Solé & alt., 2010: 43).

o Vegem la transcripció d'un extracte del testament de Pere Arnaldo i Roig i M. Eulàlia Renyé i Foraster, en què es veu com els fills donen continuïtat a Cal Felip i origen a les altres tres famílies principals dels Arnaldo a Golmés: Cal Fatxada, Les Arroquetes i Cal Roig del Peret:

En nom de Déu Nostre Senyor Jesucrist. Amén. Sia a tots notori: Què nosaltres Pere Arnaldo i Roig i Eulàlia Renyé i Foraster,

Al nostre fill Francesc Arnaldo i Renyé ... Primerament tota aquella casa, abans estable i corral, situada en e l Raval de les Eres, que afronta per sol ixent amb Francisco Calvís.

A Ramon Arnaldo i Renyé, nostre fill, ... Primerament tota aquella casa amb el seu corral des de dita casa a la carrerada de les Arroquetes.

A Pere Arnaldo i Renyé, nostre fill, ... Primerament tota aquella casa amb el seu corral situada en lo carreró de la Cendra de dit poble que afronta per migdia amb Ramon Barqué,

De tots los altres emperò bens nostres passats i futurs instituïm i anomenem en hereu nostre universal a Joan Arnaldo i Renyé

La nissaga Arnaldo i la població de Golmés

casat amb Josepa Labernie i Petit. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Josep Arnaldo i Roig (1766->1784).
Juntament amb el seu cosí Anton Canela i Arnaldo, se'n va anar a viure a Almacelles aprofitant les ajudes oficials per a la seva repoblació.
- Magdalena Arnaldo i Roig (xxxx->1784), casada amb Ramon Cau.
- M. Teresa Arnaldo i Roig (1776->1784), casada amb Josep Visa i Vilamajó.

Setena generació documentada

- Maria Arnaldo i Renyé (1800-1814).
o Sepultada a la Capella del Sant Crist de l'Església Parroquial de Sant Salvador de Golmés, saltant-se un decret reial de l'any 1810 que ho prohibia, a causa que la construcció d'aquesta capella s'havia fet a expenses de la família Arnaldo (PALAU, 1983: 101-102 i Palau, 2019: 183).
- Joan Arnaldo i Renyé (1805-1878), casat a Bellpuig amb Josepa Lavernie i Petit (1809-1860).
o El 1829 posseeix 144 jornals de terra a Golmés i 150 jornals al Alberg, terme d'Utxafava, amb masia inclosa. És el propietari més important de Golmés.
o Batlle de Golmés el 1831, 1832, 1836 i 1841 (Palau, 2019: 30-32 i 224-225).
o Jutge de Pau, 1869.
o El 1835, un grup carlí de 8 a 10 homes van irrompre en la taverna i s'endugueren captiu el seu fill Francesc, l'obligaren a obrir la porta principal de la casa d'on s'endugueren diners i un magnífic cavall, i fugiren en la foscor de la nit. Les declaracions del Francesc només van aclarir que el comandant dels facinerosos era el Garratxo de Bellpuig (Palau, 1983: 113 i Palau, 2019: 212).
o Membre de la Comissió d'Instrucció Primària, 1840 (Palau, 2019: 353).
o Capità de la Junta Local de la Milícia Nacional, 1841. (Palau, 2019: 227).
o El 1858 va vendre una finca de 57 jornals a la partida dels Alberg d'Utxafava per 51.900 rals, quatre altres finques d'uns 10 jornals en total per 21.880 rals, i va adquirir tota la propietat que els germans Foguet posseïen al terme de Golmés, una casa al carrer Raval

de les Eres, 78 jornals de terra, un hort i una era, tot per 182.000 rals. I, també als germans Foguet, els va comprar 97 jornals i una casa al terme d'Almacelles, per 65.640 rals (Palau, 2019: 315).

o Junt amb altres hisendats, va deixar 20 unces d'or a 13 necessitats (Palau, 2019: 215).

o El 1866 es va produir un accident en un pou de la quadra, dos mossos hi baixaren i hi moriren per inhalació de gasos tòxics, un tercer que hi va baixar lligat, se'n va sortir quan el van treure ràpidament quan van veure que també s'intoxicava i també hauria mort; per reanimar-lo li feren dues sagnies. (Palau, 1983: 148 i Palau, 2019: 333).

o El 1870 va fer una gran nevada, restant la neu glaçada durant 7 dies, amb freds rigorosíssims i temperatures de 14 graus sota zero, ocasionant la mort de moltes oliveres a tota la Plana. Aquesta situació significà la paralització dels dos molins d'oli que hi havia a Golmés: l'un, de premsa de racó, al peu de la Carretera Reial, propietat de Pere Arnaldo i Lavernie; l'altre, de premsa de biga, prop de la Bassa, encarregat pel Duc de Sessa (Palau, 1983: 147).

o A causa de l'augment de defuncions provocades per les febres palúdiques, el 1878 s'amplià el cementiri, inaugurat l'any 1842, s'hi va construir la torre per a la vetlla i es va reservar un espai de 16 per 12 pams per aquells que morien sense batejar. També es van donar les primeres llicències per a construir-hi nínxols. El primer panteó que va aixecar-s'hi fou el de la família Arnaldo (Palau, 2019: 299).

- Raimunda Arnaldo i Renyé (1790-xxxx), casada amb Ramon Renyé i Vila, (xxxx-1793).

Vuitena generació documentada

- Pere Arnaldo i Lavernie (1834-1894), casat amb Raimunda Jordana i Forges (1829-1911).
o Agrimensor, tècnic-redactor del *Libro de Apeo*.
o Amb l'arribada de l'aigua del Canal d'Urgell, el 15 d'agost de 1862, va ser l'encarregat d'amidar la superfície de totes les finques regades del terme de Golmés (Palau, 2019: 276).
o Integrant de la Comissió de Regs de les aigües del Canal, 1863 (Palau, 2019: 280).
o Síndic del grup cinquè de la zona regada del Sindicat de Regants del Canal d'Urgell (Palau, 2019: 296).

- o Batlle de Golmés el 1873 i 1875 (Palau, 2019: 224-225).

- o Caporal del Sotmetent de Golmés, el 1875.

- o Cedeix un pati de la seva propietat, al carrer Capsada, per fer-hi un alberg, 1879.

- o Jutge de Pau, 1879-1883.

- o Membre de la Comissió per intentar una estació del tren a Golmés, 1884 (Palau, 2019: 313).

- o Membre de la Comissió de Defensa contra la Fil-loxera, 1885.

- o Propietari d'uns 300 jornals de terra, repartits entre el terme de Golmés i la partida dels Albergs d'Utxafava.

- o Propietari d'un molí d'oli de premsa de racó, al peu de la Carretera Reial. (Palau, 1983: 147).

- o De fet, aquest va ser l'última persona que va exercir realment d'hereu de cal Felip ja que els seus fills Trinitat i Lluís hi van renunciar dedicant-se a carreres científiques i la seva filla Carme, casada amb el militar Joan Arnaldo i Borredà, va fer que ho portessin amb maneres no acostumades, vivint fora de Golmés, posant per davant la seva carrera militar per sobre dels interessos ancestrals de la casa.

Novena generació documentada

- Trinitat Arnaldo i Jordana (1867-1934), casat amb Paulina Targa Cavaller.

- o Va renunciar a ser l'hereu de cal Felip.

- o Llicenciat en Farmàcia. Titular de la Farmàcia Arnaldo de Lleida.

- o Doctor en Ciències Físicoquímiques.

- o Catedràtic, Secretari i finalment Director de l'Institut de Lleida.

- o Va aconseguir la compra del Camp Escolar, avui Institut Màrius Torres (Palau, 2019: 386-87).

- Lluís Arnaldo i Jordana (1868-xxxx), casat amb Elionor Gubianas i Panella (1865-xxxx),

- o Tampoc no va tenir interès a quedar-se a cal Felip.

- o Llicenciat en Farmàcia.

- Carme Arnaldo i Jordana (1881-1911), casada amb el militar Joan Arnaldo i Borredà (1876-1939).

- o Per renúncia dels seus germans Trinitat i Lluís, es va trobar sent l'hereva de cal Felip, i amb el casament amb el seu cosí es va garantir la persistència en el llinatge del cognom Arnaldo, però no pas l'ancestral línia socio-econòmica habitual de cal Felip.

- Joan Arnaldo i Borredà (1876-1946), casat amb Carme Arnaldo i Jordana (1881-1911).

- o Tinent Coronel d'Intendència de l'Exèrcit.

- o Inicialment membre de cal Fatxada, va passar a ser-ne de cal Felip en casar-se amb la pubilla Carme.

- o El matrimoni acostumava a estiuajar a Golmés. Era el període de l'any que podien administrar de prop la propietat en terres que tenien al poble, on solien traslladar-se en un automòbil marca Hispano-Suiza, que era l'admiració i enveja de tota la jovenalla. El 1914 es va vendre la masia del Felip i tota la terra que l'envoltava, als Albergs, terme d'Utxafava, avui Vilasana. El 1920 encara posseïen 87 jornals de terra, que van anar venent. Monàrquic fins el moll de l'os, durant la dictadura de Primo de Rivera assolí el grau de tinent coronel (Palau, 2019: 388).

- o L'any 1933, Joan i la seva filla Carmencita van ser padrins a Golmés d'una cerimònia de confirmació de 142 nois i 129 noies, en què el bisbe Valentí Comelles es va poder hostatjar a cal Felip, a causa que la casa disposava de capella i va presidir el dinar corresponent al qual va assistir, també, la meva mare, Dolors Arnaldo, cosina i amiga de la Carmencita (Palau, 1983: 173).

- o En 1936, la CNT incauta cal Felip, habilitant-hi dues seccions per a les escoles. Les altres dues seccions s'instal·laren en els baixos de la rectoria decomissats pel POUM. L'escrit que l'Ajuntament de Golmés, en data 23/08/1937, enviava al Comitè de Responsabilitats de la Regional CNT de Barcelona, aclaria que la casa s'havia confiscat per l'abandonament del propietari, Joan Arnaldo i Borredà, que va desaparèixer de la població i es trobava en domicili desconegut. *Arxiu de l'Ajuntament de Golmés. Cartes de la Guerra Civil.*

- o Aquest mateix 1936 els van decomissar l'automòbil, i la pitjor situació es va viure quan es va presentar un escamot anarquista a la casa dels Arnaldo a Barcelona, on hi vivien regularment. Van exigir-los una quantitat important de diners amenaçant de mort la neta M. Glòria, encara al bressol. Joan Arnaldo els va demanar 48 hores per poder recollir tants diners, però, tot seguit, va ser alertat del perill que corrien pel Dr. Francesc Martínez, inclús el seu fill es traslladà a Barcelona per concretar-los-hi la situació. Tota la família a corre-cuita, recollint allò que els podia ser més imprescindible, es va adreçar a l'aeroport i la nit del 15 d'agost va poder agafar l'últim vol alemany que anava a Roma, abans del tancament de l'aeroport (Palau, 2019: 387-390).

- o Van malviure a Roma durant dos anys, venent totes les joies i tot el que van poder endur-se de valor

per poder subsistir. Joan Arnaldo, via Sant Sebastià, tornà a Espanya i es va presentar al comandament nacional. Va rebre el nomenament de Director del Parc d'Intendència de La Corunya i, instal·lat al nou destí, va fer tornar la família des d'Itàlia. El 1937 l'autoritat militar republicana va procedir a la requisita de cal Felip (Palau, 2019: 387-390).

o Acabada la guerra, Joan va visitar Golmés. Veient l'espoli i destrosses que havia sofert cal Felip, i el posterior incendi del saló principal, perpetrat per la tropa mora franquista el 9 de gener de 1939, va prometre que no hi tornaria a posar els peus. El 1942 es va vendre tota la seva propietat en terres i, poc després, també la casa pairal, cal Felip, tot el que li quedava a Golmés. Joan Arnaldo i Borredà deixà manat que a la seva mort fossin lliurats a Josep Martínez i Bosch, fill del Dr. Martínez, uns botons de puny de camisa d'or i brillants, en senyal d'agraïment per haver-li salvat la vida (Palau, 2019: 389-390).

Desena generació documentada

- Joan José Arnaldo i Targa (1908-xxxx), casat amb Maria Gras
 - o Enginyer industrial i polític.
 - o Membre fundador del Caliu llerdenc, 1941, amb el pseudònim *Mandoni*.
 - o Regidor (1939-1941) i finalment Alcalde de Lleida (1941-1943).
 - o Procurador a Corts (1943-1944). (PALAU, 2019, 387).
- M. Teresa Arnaldo i Targa (1910-xxxx).
- Carmencita Arnaldo i Arnaldo (1900-1957), casada amb Josep Homs i Sarasa (1900-1989).

CAL FATXENDA

Setena generació documentada

- Francesc Arnaldo i Renyé (1808-1865), casat amb Teresa Visa i Cau (1809-1866).
 - o Fundador de cal Fatxada en la casa situada en el Raval de les Eres, núm. 6, que va heretar dels seus pares.

Vuitena generació documentada

- Ramon Arnaldo i Visa (1846-1928), casat amb Josepa Arnaldo i Sol (1844-1928).
 - o Batlle de Golmés el 1884 (Palau, 2019: 224-225).
 - o Membre de la Comissió que va intentar una estació del tren a Golmés, 1884.
 - o Jutge de Pau, 1885-1887 i 1891-1909.
 - o Agent executiu per al cobrament de morosos, 1894.
 - o Caporal del Sotmetent de Golmés, el 1898.
 - o Va ser una persona culturalment avançada al seu temps. En el seu poble, rebia premsa diària i esporàdicament se n'anava al Liceu a gaudir d'alguna òpera. El seu fill Joan li va regalar un rellotge de paret, què mostrava a parents i amics dient-los que l'havien fabricat per a ell. Explicava que les lletres del pèndol, R. A., eren les seves inicials, quan realment volien dir "Retrassar" i "Avançar".
 - o No li va caldre fer testament, trencant la tradició familiar, a causa que gairebé tot el patrimoni familiar que havia posseït el va dilapidar jugant a cartes. A la seva mort, solament li quedava la propietat de 5 finques que entre totes amidaven 5,38 jornals, o sigui 23.4 m2, i la casa pairal dels Fatxada situada al Raval, núm. 6.
- Joan Arnaldo i Visa (1848-1920), casat amb Josepa Borredà i Bru, (1841-1914).
 - o Tinent Coronel de Cavalleria de l'Exèrcit.
 - o Membre de la Comissió pro ferrocarril Balaguer-Mollerussa-Igualada. (Palau, 1983: 160).
- Josep Arnaldo i Visa (1850-1915), el Bep del Fatxada, casat amb Cecília Piera.
 - o Batlle de Golmés el 1890, 1892, 1894, 1896, 1898, 1900 i 1906 (Palau, 2019: 224-225).
- Eulàlia Arnaldo i Visa (1852-1936), casada amb Josep Piera i Vilalta (1850-1926).

Novena generació documentada

- Ramon Arnaldo i Arnaldo (1875-1924), casat amb Maria Rivas (1886-196x).
 - o Professor d'Instrucció primària.
 - o Soldat a la Guerra de Cuba, de la qual va tornar amb la graduació de sergent, però malalt, continuà el servei militar en el Batalló de Caçadors Alfons XII (Palau, 2019: 380).

o Va ser Mestre d'Instrucció Primària a Abay, poble de la Jacetània, on va morir el 1924 de pulmonia, considerada dany col·lateral dels sofriments de la guerra. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Eulàlia Arnaldo i Arnaldo (1879-1960), casada amb Ignasi Barqué i Sol (1878-1930).

- o Mestra Nacional exercint a Golmés, Sidamon, Gramuntell, Pradell i Fondarella.

- o Juntament amb la seva neboda, Dolors Arnaldo i Arboix, en qualitat d'úniques hereves, el 1940, van possessionar-se legalment de l'herència del pare i padrí Ramon Arnaldo i Visa, que, van anar venent entre el 1941 i el 1942, inclús la casa pairal dels Fatxenda situada al Raval, núm. 6. Informació Possessòria de l'herència de Ramon Arnaldo i Visa (1940) i Escriptura de Compravenda de la casa pairal de cal Fatxenda (1941). *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Joan Arnaldo i Arnaldo (1882-1940), casat amb Angelina Arboix i Santos (1888-1939).

- o Aprenent a la Relletgeria Borràs de Lleida, 1897.

- o El 1910 es va casar, sent oficial relletger a la Relletgeria Maurer de la Rambla de Catalunya de Barcelona.

- o L'any 1921, va obrir la Relletgeria Arnaldo a Montsó, que va regentar fins al seu tancament el 1926, en què va obrir la Relletgeria Arnaldo a Mollerussa.

- o El 24 d'agost de 1936, el van detenir entre altres 34 veïns, portat a Lleida amb parada al cementiri, va acabar a la Presó, durant uns mesos.

- o En tornar de la presó, per seguretat, van tancar la relletgeria fins al final de la guerra i, mentrestant, la família es va traslladar a viure a Sant Adrià del Besòs.

- o Va morir de malaltia, considerada dany col·lateral dels sofriments de la guerra. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Francesc Arnaldo i Piera (xxxx-1942), casat amb Carme Piera i Arnaldo.

- o El 1891, va inaugurar un cafè-bar amb el nom de "Lo Primitiu", en els baixos de casa seva, carrer Cendra, núm. 36, sent Batlle el seu pare Josep Arnaldo i Visa, que aviat el convertiria en la seu del Partit Conservador. També va servir de Saló de Ball (Palau, 2019: 370).

- Francesc Piera i Arnaldo (1877-1950), casat amb Dolors Falip i Jové (1889-1934).

- o Batlle de Golmés 1916 i 1939 (Palau, 1983: 183).

- o L'endemà de l'entrada de les tropes franquistes a

Golmés va habilitar els baixos de casa seva, cal Gravat, com a escoles provisionals. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

Desena generació documentada

- Dolors Arnaldo i Arboix (1913-2002), casada amb Manuel Roure i Piñol (1911-1989).

- o Juntament amb la seva tia, Eulàlia Arnaldo i Arnaldo, en qualitat d'úniques hereves, van possessionar-se legalment de l'herència del pare i padrí Ramon Arnaldo i Visa, que van anar venent entre el 1941 i el 1942, inclús la casa pairal dels Fatxenda situada al Raval, núm. 6. Informació Possessòria de l'herència de Ramon Arnaldo i Visa (1940) i Escriptura de Compravenda de la casa pairal de cal Fatxenda (1941).

- o Va regentar la Relletgeria Joieria Arnaldo des del 1940, mort del seu pare, i va cessar el 1979 per jubilació.

- o Va dirigir, també, la Merceria Roure, cal 95, des del 1942 fins el 1962, any en què es va tancar.

- o El 1983 va rebre un Homenatge de l'Associació de Joiers.

- o El 1997 l'Associació Albada va nomenar-la Dona Treballadora de l'Any i l'Ajuntament de Mollerussa li va concedir la Medalla de la Ciutat. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*

- Ramon Barqué i Arnaldo (1911-1991), casat amb M. Neus Porta i Farran (1915-1995).

- o Títol de Mestre Nacional el 1935. Va exercir a Preixens, Montgai, El Palau d'Anglesola i Golmés.

- o Soldat de la 4a Divisió de Navarra durant la Guerra Civil, des del gener de 1938 fins al juny de 1939. L'abril de 1938 fou ferit de metralla en la mà dreta i el 6 de setembre de 1939 se li atorgà la Medalla de Campaña de la Creu Roja.

- o Secretari, de manera generosa i desinteressada, de la Junta Administrativa per a la construcció de la Sèquia del Pla de Golmés des de l'inici dels tràmits del projecte fins a la seva finalització (1949-1954). *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Ricard Barqué i Arnaldo (1916-1995), casat en primeres núpcies amb Mercè Via i Piñol (1925-1977) i en segones núpcies amb Margarida Raventós i Marich (1931).

- o Va passar la guerra a Intendència en el bàndol nacional.

- o Acabada la guerra va treballar de professor

d'educació física a l'Institut Milà i Fontanals de Vilafranca.

o Regidor de cultura a l'Ajuntament de Vilafranca, posteriorment 1er Tinent d'Alcalde i Alcalde accidental. Va impulsar les Fires de Maig que encara se celebren actualment.

o Funcionari —cap de l'oficina— de l'INP a Vilafranca del Penedès, fins a la seva jubilació. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Maria Barqué i Arnaldo (1918-2003).
 - o Va tenir un nuvi, que va morir a la Guerra Civil. No en va tenir cap més.
 - o Va regentar una merceria als baixos de casa seva, des de l'any 1952 al 1961.
 - o Des del 1964 al 1970 va ser majordoma del Rector de la Parròquia de Vilalba dels Arcs i del 1971 al 1974 del mateix Rector a la Parròquia de Calig.
 - o El 1974 va tornar a Golmés dedicant-se a fer brodats i altres costures delicades.
 - o Va passar els darrers anys a la Residència Sant Pere Claver de Verdú.
 - o Durant una bona part de la seva vida mai no va oblidar la seva dedicació a obres socials i religioses. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

• Josep Arnaldo i Piera (1908-1997), casat amb Ramona Morera i Argilés (1909-2000).

• Josepa Arnaldo i Piera, casada amb Albert Barqué i Solé.

Onzena generació documentada

- Manuel Roure i Arnaldo (1942), casat amb Paquita Greoles i Grau (1943).
 - o Rellotger entre 1957 i 1971.
 - o Diplomata en Òptica i Optometria per la Universitat de Granada.
 - o Bachelor i Master en Ciències Optomètriques Clíniques pel Pennsylvania College of Optometry, 1995-1999.
 - o Master Universitari en Ciències Sanitàries-Infermeria per la Universitat de Lleida, 2007.
 - o Excel·lent cum laude en el Curs d'Optometria de la Universitat de Montréal, 1978.
 - o Medalla de la Ciutat pels anys d'activitat, entre 1981 i 1994, al Comitè Organitzador de la Fira de Sant Josep.
 - o Premi d'Honor en el IV Congrés Internacional SIODEC, Gijón 2005.

o Vicepresident i responsable científic de la Societat Espanyola d'Optometria de 1982 a 1996. Més de 20 publicacions sobre optometria traduïdes i editades.

o Vicepresident de Federópticos, Sdad. Coop. Ltda., de 1999 a 2001.

o Professor d'Optometria Funcional en l'Escola Universitària d'Òptica de Terrassa (1985-87).

o Llibres d'optometria publicats: *Predominis Visuals* i *Optometria Holística*.

o Ponències i conferències professionals en Barcelona, Lleida, La Toja, Pontevedra, Terrassa, Mollerussa, Múrcia, París, Madrid, Zaragoza, Girona, Jaca, Lisboa, Philadelphia, València, Torregrossa, Tarragona, El Poal i Reus.

o Consultor emèrit de Federòptics Roure, després de 40 anys d'exercir-hi de Director Tècnic.

o Secretari de l'Associació Amics del Bisbe Deig. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

- Angelina Roure i Arnaldo (1948), casada amb Joan Baldrich i Cortada (1948).
 - o Co-fundadora, sòcia núm. 1, i després, Presidenta d'ACUDAM.
 - o Presidenta de l'AMPA de La Salle de Mollerussa. *Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)*.

• Carme Arnaldo i Morera (1950), casada amb Joan Juncosa i Santacreu (1946).

CASA DE LES ARROQUETES

Setena generació documentada

- Ramon Arnaldo i Renyé (1811-1865), casat a Golmés amb Teresa Sol i Barqué (1820-1882).
 - o Fundador de la casa de les Arroquetes en la casa situada a la carrerada de les Arroquetes, que va heretar dels seus pares.
 - o Tinent de la Junta Local de la Milícia Nacional, 1841.

Vuitena generació documentada

- Josepa Arnaldo i Sol (1844-1928), casada amb Ramon Arnaldo i Visa (1846-1928).
- Eulàlia Arnaldo i Sol (1828-1864), casada amb Ramon Barqué i Canela (1834-1897).

Novena generació documentada

- Teresa Barqué i Arnaldo (1864-1913), casada amb Ramon Mas i Niubó (1864-1932).
 - o Morint sense descendència, va fer testament a favor de la seva germana Elisa.
- Ramona Barqué i Arnaldo (1867-1884).
 - o Va morir ofegada a la bassa Dolç en anar a buscar aigua (Palau, 2019: 334).
- Josepa (1871-xxxx), Dolors (1876-xxxx), Elvira (1878-xxxx), Antònia (1881-xxxx) i Eulàlia Barqué i Arnaldo (1883-xxxx).
- Elisa Barqué i Arnaldo (1883->1940), casada amb Aleix Vall i Mirada (1886-xxxx).

CAL ROIG DEL PERET**Setena generació documentada**

- Pere Arnaldo i Renyé (1814-1883), casat amb Paula Capell i Bresolí (1823-1891).
 - o Jutge de Pau.
 - o Fundador de Cal Roig del Peret en la casa situada al carrer de la Cendra, núm. 6, que va heretar dels seus pares.

Vuitena generació documentada

- Francesc Arnaldo i Capell (1848-1907), casat amb Cecília Barqué i Calvís.
 - o Membre del Sotmetent de Golmés, 1898.
- Pere Arnaldo i Capell (1850-1916), casat amb Maria Carulla i Reig.
 - o Membre del Sotmetent de Golmés, 1898.

Novena generació documentada

- Francesc Arnaldo i Barqué (xxxx-xxxx), casat amb Carme Calvís i Llovera (1882-1963).
- Josep Arnaldo i Barqué (1888-1971), casat amb Francesca Calvís i Calvís (1890-1964).
- Sabina Arnaldo i Barqué (1883-xxxx), casada amb Josep Palau i Vilalta.

- Francesca Arnaldo i Barqué (1883-xxxx), casada amb Josep Morera i Gomà (1881-1953).

- Maria Arnaldo i Barqué (1892-xxxx), casada amb Sebastià Gassó i Jovells.

Desena generació documentada

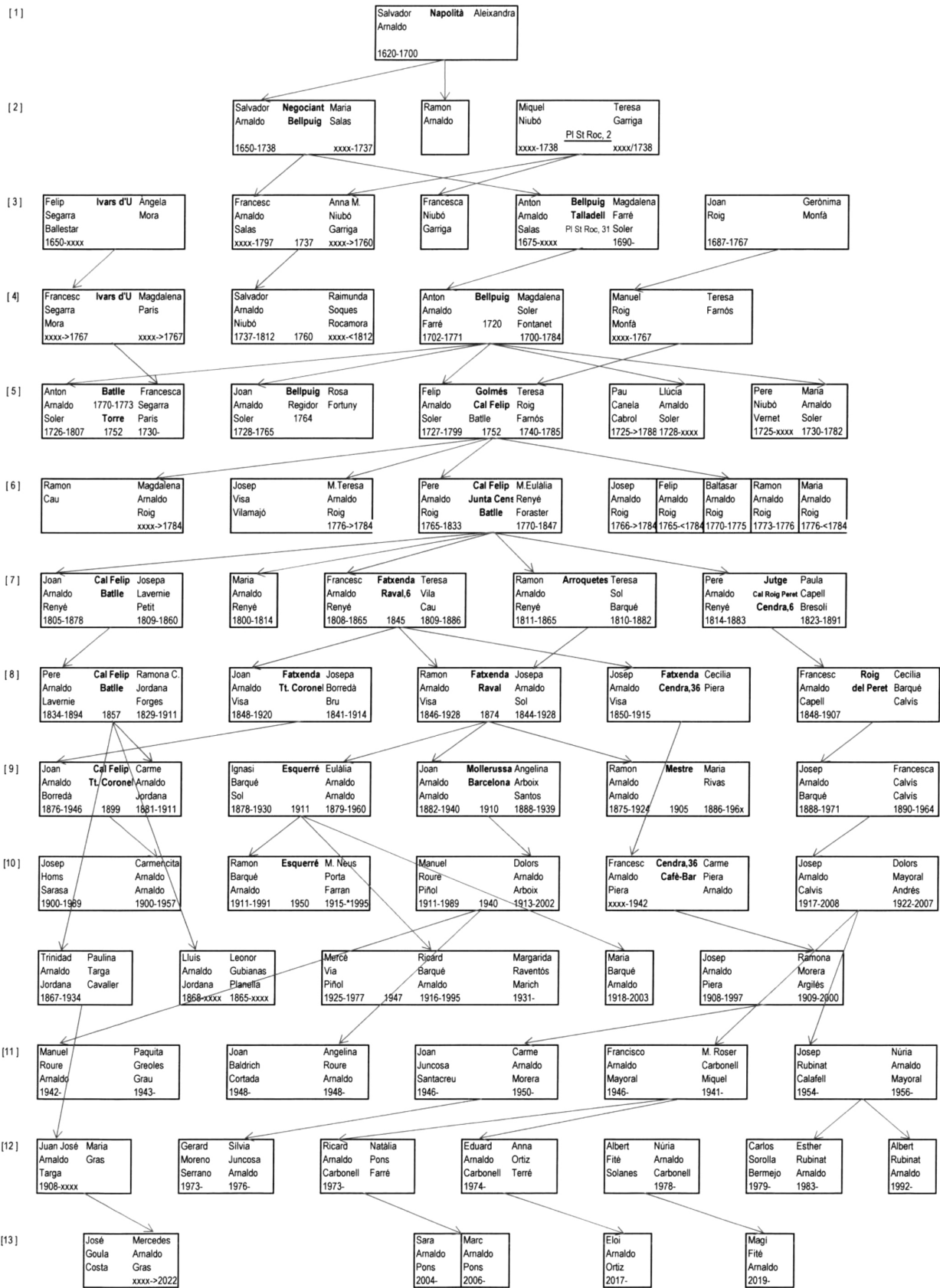
- Josep Arnaldo i Calvís (1917-2008), casat amb Dolors Mayoral i Andrés (1922-2007).
- Josep Palau i Arnaldo (1915-1965), casat amb Ramona Palau i Huguet (1920-xxxx).
- Regina Morera i Arnaldo (1910-1991), casada amb Ermengol Greoles i Carulla (1907-1994).

Onzena generació documentada

- Francesc Arnaldo i Mayoral (1946), casat amb M. Roser Carbonell i Miquel (1951).
 - o Pagès.
- Núria Arnaldo i Mayoral (1956), casada amb Josep Rubinat i Calafell (1954).
 - o Graduada en Arts Aplicades i Oficis Artístics.
 - o Empresària.
- Josep M. Palau i Palau (1945), casat amb Teresa Gomà i Cusiné (1948).
 - o Batlle de Golmés el 1987, 1999, 2003 i 2007.
 - o Estudiós de la història de Golmés.
 - o Autor de *Golmés. Recull Històric. Segles XVIII – XIX*.

Excepció feta a l'autor dels dos llibres bàsics per a conèixer la història de Golmés, tot i no ostentar el cognom Arnaldo.

QUADRE GENEALÒGIC DE LA FAMÍLIA ARNALDO A GOLMÉS

BIBLIOGRAFIA

FELIU, 2004: Gaspar Feliu i Monfort. Un poble ressorgit: Utxafava (Pla d'Urgell). *Estudis d'Història Agrària*, n, 17, p. 439-454.

LLANSÓ..., 2014: Anna Llansó i Solà, Eduard Puig i Bordera, Crisi, repressió i endeutament municipal: Bellpuig i la seva baronia durant la Guerra de Successió. *URTX*, núm. 28, p. 21-39.

MESTRE, 2019: Esteve Mestre i Roigé, La sequera a la Plana d'Urgell. *Mascaçà*, núm. 10, p. 107-116.

PALAU, 1983: Josep M. Palau i Palau, *Golmés, Recull Històric*. Ajuntament de Golmés.

PALAU, 2019: Josep M. Palau i Palau, *Golmés. Segles XVIII-XIX*. Ajuntament de Golmés.

ROURE, 2022: Manuel Roure i Arnaldo, La Nissaga dels Arnaldo a la Vila de Bellpuig. *Quaderns de El Pregoner d'Urgell*, núm. 36, p. 41-88.

SOLÉ..., 2010: Ton Solé i Bonet, Esteve Mestre i Roigé, *Escrips del Pla d'Urgell. Dietaris, correspondència i documents (1650-1950)*. Institut d'Estudis Comarcals del Pla d'Urgell, Mollerussa.

TORRES, 1996: Jaume Torres i Gros, El capbreu de la vila de Bellpuig del 1696. *Quaderns de El Pregoner d'Urgell*, núm. 9, p. 37-50.

TORRES, 2017: Jaume Torres i Gros, *El Castell de la Vila i Baronia de Bellpuig*. Associació d'Amics de la Plana d'Urgell. Bellpuig.

YEGUAS, 2003: Joan Yeguas i Gassó, *Llibre Ver del Convent de Bellpuig*. Arxiu Històric i Comarcal de Tàrraga.

Arxius

Arxiu Comarcal de la Segarra (ACLS)

Fons notarial. Notari Rafael Soler

ARNALDO: Anton Arnaldo i Anton Arnaldo i Soler, *Peticions de reconeixement de propietat per usucapió de terres que havien estat del Ducat de Sessa*.

ARNALDO, 1771: Joan Baptista Arnaldo i Niubó, *Oficio de Hipotecas de la Villa de Bellpuig*, folio 26, 6-9-1771.

Arxiu Comarcal de l'Urgell (ACUR)

CALVÍS i ARNALDO: Ramon Calvís i Eulàlia i Joan Arnaldo, *Judici verbal entre Ramon Calvís, pagès de Golmés i Eulàlia i Joan Arnaldo Renyé, mare i fill, pagesos de Golmés*. 240-50-T2-220.

Arxiu Diocesà de Solsona (ADS)

Fons Parroquial de Golmés. *Llibres de Registre de Baptismes, Matrimonis i Òbits*.

Arxiu de la Família Arnaldo (AFA)

ARNALDO, 1784: Felip Arnaldo i Soler, *Testament autoritzat pel notari Ramon Soler, Bellpuig 1784*.

ARNALDO, 1833: Pere Arnaldo i Roig i Eulàlia Renyé i Foraster, *Testament autoritzat pel notari José Graner, Bellpuig 1833*

ARNALDO, 1865: Francesc Arnaldo i Renyé, *Testament autoritzat pel notari José Sereñana, Arbeca 1865*.

ARNALDO, 1940: Eulàlia Arnaldo i Arnaldo i Dolors Arnaldo i Arboix, *Informació possessòria de l'herència de Ramon Arnaldo i Visa 1940*

ARNALDO, 1941: Eulàlia Arnaldo i Arnaldo i Dolors Arnaldo i Arboix, *Esriptura de compravenda de la casa pairal de cal Fatxenda*

ARNALDO, 1948: *Llibret familiar de cal Fatxenda de Golmés, 1801-1948*.

Arxiu Històric Lleida (AHL)

Fons notarial. Notari Turull i Clarió

ARNALDO, 1782: Maria Arnaldo i Soler, *Testament autoritzat pel Notari Ignasi Turull i Clarió. Lleida 1782*. Volum 136. Folis 76-77.

Fons Família de Jover

ARNALDO 1815: Anton Arnaldo i Flores, *Cartes enviades a Ramon M. de Jover i Vila, Lleida, 1815-1833*. Arxiu Municipal de Bellpuig (AMB) *Llibre de les Valies del Terme i Vila de Bellpuig, 1696*.

ARNALDO, 1707: Salvador Arnaldo, *Pagament de Taxes Municipals*.

ARNALDO, 1722: Salvador Arnaldo, *Testament autoritzat pel notari Francesc Novell, Bellpuig 1722*.

ARNALDO, 1737: Francesc Arnaldo i Salas, Anna Maria Niubó i Garriga, *Capítols matrimonials autoritzats pel notari Gabriel Torres, Bellpuig 1737*.

Arxiu Municipal de Golmés (AMG)

Carta de l'Ajuntament de Golmés al Comitè de Responsabilitats de la CNT. 1937.

Arxiu Parroquial de Bellpuig (APB)

Llibres de Registre de Baptismes, Matrimonis i Òbits.